

קורונה בילדים: להפוך את הנוער ממפיצי המחלה למצילי החברה

בשיח הציבורי הילדים זוהו כ"מפיצי מחלה", אלא שדווקא הילדים הם אלו שיאפשרו לנו לנצח את הנגיף ולהגיע לחסינות העדר הנכספת

ד"ר אפרת ברון-הרלב
מנהלת מרכז שניידר לרפואת ילדים מקבוצת כללית

כשמדברים על השפעות הקורונה על ילדים ונוער, אין ספק שבמישור הנפשי והרגשי ספגו הילדים את המכה הקשה ביותר. היציאה מהשגרה, השעמום, הריחוק החברתי והעדר תפקוד נורמטיבי – הולידו נטייה להתנהגויות בעייתיות והקצינו קשיים נפשיים קיימים. רבים מהילדים שהיו רגיזים לים ללמוד, לצאת לחוגים ולתנועות נוער או לעסוק בספורט ולבלות עם חברים, החליפו פעילויות אלה בשעות של שעמום, כדוך וריקנות. תופעות שהביאו לעלייה אדירה במספר הפורזים של ילדים עם בעיות נפשיות. במרכז שניידר.

במישור הבריאותי, לשמחתנו, גם ילדים שנמצאו מאומתים בפועל כמעט לא חולים, ואלו שכן, מפתחים מחלה קלה. עם זאת, חלק מהילדים שאנו רואים אצלנו במרפאת הפוסט קורונה, פיתחו את תסמונת ה-LONG COVID. מדובר בתופעות הקיימות לפחות 12 שבועות לאחר המחלה. התסמינים כוללים עייפות, חולשה, כאבי שרירים ומפרקים, כאבי ראש, הפרעות שינה, תסמיני ריבאון, בעיות נשימה, הפרעה בתפקודי ריאות והפרעה בתפקוד היומיומי. לא מדובר בכמות גדולה של ילדים וחלקם סובלים מהתופעות לתקופה קצובה.

חשש מהלא נודע

היעדר התחלואה הקשה ומיעוט הסיבוכים בקרב ילדים מעלים מספר דילמות – ראשית, האם נכון להסתכן? מה הם הסיכונים שנלווים להיחשף? והאם להחליט לחסן או לא לחסן ישנן השלכות עתידיות על בריאותם? מצד אחד אין כרגע ילדים חולים אך מצד שני, אי הוודאות לגבי העתיד

ככל שעובר הזמן ואנו מקבלים נתונים מהעולם, אנו מרגישים בטוחים יותר לומר שהחיסון לא רק יעיל, אלא עושה רושם שהוא גם בטוח, וככזה אנו כרופאים, יכולים להמליץ עליו

מטרידה – האם יגיע וריאנט שיפגע בהם? מה משמעות תחלואת החוזר? האם פוגשים כעת? האם השתנו סדרי עולם הרפואה? שאלות אלו והלא נודע הכללי מעוררים דאגה. בשלב זה קיימות יותר שאלות מתשובות, אבל נדמה שקורה פה משהו גדול יותר במשמעותו מהימצאות הווירוס עצמו. בנוגע לחיסונים בילדים ובני נוער, ככל שעובר הזמן ואנו מקבלים נתונים מהעולם אנו מרגישים בטוחים יותר לומר שהחיסון לא רק יעיל, אלא עושה רושם שהוא גם בטוח, וככזה אנו כרופאים, יכולים להמליץ עליו

יותר ברוגע. אנו יודעים להגיד שמקרב האוכלוסיות בסיכון שחוסנו יחד עם המבוגרים, תופעת הלוואי היחידה והנדירה היא דלקת תגובתית בשריר הלב, כשברוב המקרים ראינו מחלה קלה שהסתיימה בהחלמה. ניסיון זה מלמד אותנו שככל שאנו יודעים עד כמה סיבוכי הפוסט קורונה הם מסוכנים יותר מהשפעות החיסון עצמו.

שיקום תדמית הילדים

הקורונה פגעה קשות בתדמית הילדים. בשיח הציבורי הם זוהו כמפיצי המחלה ונאלצו לשמור מרחק מסבא וסבתא ומאוכלוסיות בסיכון. המספר הגבוה של נדבקים במסגרות החינוך לא תרם לתחושת האשמה והציב אותם במעמד בעייתי מבחינת השפעתם השלילית על בריאות הציבור. מקומם של הילדים בחברה ובמלחמה מה בנגיף חייב להיות חיובי ומעצים. הילדים הם שיכולים וראויים לעזור לנו להתגבר. הם המסתגלים, האופטימיים והמכילים. עלינו למצוא עבר עם תפקיד מחוק ולא מאיים ומחליש.

לקראת שנת הלימודים, נרתם מרכז שניידר למאמץ הלאומי באיסוף מידע על מצב הקורונה, ופתח במחקר לילדים מכל הגילאים והמגזרים המטרופוליטנים בביה"ח. המטרה היא להבין מה הסטאטוס החיסוני של ילדי ישראל. במחקר ניתן יהיה לגלות ע"פ בדיקה סרולוגית, האם קיימים נוגדנים בילדים שחלו בקורונה ללא סימפטומים, ובלי שידעו על היותם חולים ומהו אחוזם באוכלוסייה. הבדיקה תאפשר לדעת מה כמות הנוגדנים הקיימת בגופם כעת. המדגם יכול לספק תמונה שתשקף את המצב החיסוני של הילדים בארץ, ואנו מצפים למצוא כמות גבוהה של ילדים שבדיקת הסרולוגיה שלהם תהיה חיובית מבלי שחלו. מאחר ושליש מהאוכלוסיה הוא ילדים, לנתון משמעות אדירה בנרצתם לאפשרות לחיסון עדר, כך שיתכן שבקרוב יהפכו הילדים ש'הואשמו' בהיותם מפיצים למצילים של כולנו. אנו חייבים לילדים את ניקוי שמם, ועלינו לפעול להחזרתם לחיים בכל המישורים – להיפגש עם חברים, ללכת לחוגים וגם לבית הספר. רק כך נבטיח את בריאותם הגופנית והנפשית. ●